

[Aksel Larsen.]

politik og tænker på at slippe en stor europæisk krig løs.

Så er der spørgsmålet om forsvarsordningen, som måske til dels hænger sammen med det; den er jo i hvert fald også en del af Danmarks sikkerhedspolitik. Og i anledning af det, der har været sagt herom, må jeg sige som min mening, at jeg tror, det havde været bedre for dette land og bedre for arbejderbevægelsen, om socialdemokratiet ikke havde været med til at lave forsvarsforliget af 1960. Men i hvert fald, det, der så var særlig galt ved det, det var, at det var så bindende, at det var meget vanskeligt at frigøre sig. Jeg kunne ønske, at det var blevet opsagt noget før, og jeg kunne ønske, at alle forsvarsforligets partier havde indset, at det var indgået under falske forudsætninger, at tiden og teknikken og den udenrigspolitiske situation var løbet fra det, og at man i hvert fald for længst burde have optaget det til revision. Jeg vil samtidig sige, at det fremgår jo af hele debatten her, og det ved vi godt, at regeringen og regeringspartierne er syge efter at få socialdemokratiet med til at indgå et nyt forsvarsforlig. Der kan jeg kun erindre om, hvad jeg sagde i går.

Men så er jeg nødt til at komme med en bemærkning til statsministeren, som gentagne gange har sagt her, at regeringen ønsker samarbejde med alle partier og en fri og åben drøftelse; han sagde det i særlig grad i forbindelse med indbydelserne til socialdemokratiet om en forsvarsordning, at regeringen ønsker en fri og åben drøftelse. Det var altså derfor, at regeringen ønskede en lukket, privat drøftelse mellem fire partier om, hvordan man kunne forberede forsvarsordningen; det var, fordi man ønskede en fri og åben drøftelse i folketinget. Ja, men så ved vi jo nogenlunde, hvordan regeringens samarbejdsvilje er, og hvordan dens samarbejdsindbydelser skal forstås.

I øvrigt, hvad angår samarbejdsvilje og dette med, at man bør tilstræbe samarbejde og ikke tilstræbe modsætninger — ja, jeg synes, det er udmærket at have det synspunkt, men jeg ville ønske, at statsministerens parti og de øvrige borgerlige partier, som udgør regeringens grundlag nu, havde haft et lignende synspunkt i fjor, hvor de i december måned ud fra deres samarbejds-

vilje stemte imod noget, som de anså for rigtigt, blot for selv at komme til.

Så er der spørgsmålet om økonomi og beskæftigelse. Det er jo umuligt nu, også på grund af taletiden, at gå udførligt ind på det, men lad mig sige til statsministeren, der nu igen kommer ind på spørgsmålet om finanspolitiske lettelser og indkomstpøolitik og siger, at jeg har forstået det helt forkert, for jeg hæfter mig kun ved halvdelen af de tre vismænds råd til regeringen, nemlig dette med, at man burde slække på finanspolitikken for at skaffe bedre beskæftigelse, men ikke tænker på, at så er der den anden halvdel med indkomstpøolitik og mådehold, at jeg beklager meget, at statsministeren ikke har hørt efter, hvad jeg sagde i går, at han ikke har læst manuskriptet til min tale, som jeg overgav ham i god tid, for hvis han havde det, ville han vide, at dér går jeg netop meget udførligt ind på dette. Jeg mener, at man skal sætte tæring efter næring, men det, jeg er bange for, er, at regeringen er indstillet på, at dette mådehold kun skal udvises af lønmodtagerne eller fortrinsvis af lønmodtagerne, at man, når man fra regeringens og fra anden side taler om indkomstpøolitik, dermed mener indkomstpøolitik for lønmodtagerne, mådeholdspøolitik for lønmodtagerne, og ikke for andre. Ja, ministeren drejer det nok derhen; at så har Aksel Larsen altså sagt noget om, at det, at organisationerne — han mener fagforbundene — hidtil har haft et selvstændigt ansvar, behøver ikke at betyde, at det altid skal være sådan. Sådan har jeg aldeles ikke sagt. Jeg har henvist til, hvad statsministeren sagde i sin redegørelse til folketinget, han sagde (sp. 15-16):

„Samtidig må jeg imidlertid igen understrege det ansvar, der i vor samfundsstruktur er placeret uden for lovgivningsmagten. Det er nødvendigt at gøre sig klart, at dette er et selvstændigt ansvar, som man ikke bør vente begrænset ved indgreb fra regeringens side.“

Derfor har jeg sagt, fordi det hidtil har været sådan, behøver det ikke altid at være sådan, men regering og folketing har mangfoldige gange, før som efter krigen, grebet ind over for organisationerne og netop i faglige konflikter, i faglige stridsspørgsmål, i stridsspørgsmål vedrørende løn og arbejdstid. Så der kan statsministeren ikke sige,